

Årsredovisning 2019

Kultur- och fritidsnämnden, Halvår 2
2019

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	3
2	Måluppfyllelse utifrån de strategiska inriktningsområdena	4
2.1	Nämndmålen	4
2.2	Måluppfyllelse	4
2.3	Årets viktigaste händelser	11
3	Ekonomiskt utfall	12
4	Hållbarhetsredovisning/Agenda 2030.....	13
4.1	Ungas utbildning, uppväxt och välbefinnande	13
4.2	Trygghet, hälsa och välfärdstjänster.....	13
4.3	Arbete och inkomst	14
4.4	Inkludering och sociala relationer.....	14
4.5	Delaktighet och inflytande	14
4.6	Jämställdhet och likabehandling	15
4.7	Fysisk planering och tillgänglig service	15
4.8	Vattenkvalitet (kust, sjöar, vattendrag och grundvatten)	15
4.9	Naturvård och friluftsliv.....	16
4.10	Energi och klimat	16
4.11	Kemikalier och hälsa.....	16

1 Inledning

Enligt reglementet för Kultur- och fritidsnämnden fastslås nämndens uppdrag enligt 1 §:

Kultur- och fritidsnämnden ska verka för en meningsfull fritid för kommunens invånare, som de är nöjda med. I enlighet med de mål, riktlinjer och ekonomiska ramar som fullmäktige anger ansvarar kultur- och fritidsnämnden för följande:

- *Ungdomsråd*
- *Ungas mötesplatser*
- *Stöd till föreningar, studieförbund och övriga organisationer inom nämndens område*
- *Verksamhet i idrotts-, fritids-, kulturanläggningar*
- *Rörligt friluftsliv*
- *Simskola*
- *Stipendier inom nämndens område*
- *Biblioteksverksamhet*
- *Evenemang*
- *Kultur i vård och omsorg*
- *Offentlig konst*
- *Kulturmiljövård*
- *Folkhälsoforum*
- *Lokalbokning av utrymmen som disponeras av nämnden*
- *Regional och statlig samverkan inom kultur- och fritidsområdet*

Rörande biblioteken ska Kultur- och fritidsnämnden (hädanefter förkortat KFN) förvalta och utveckla kommunens biblioteksverksamhet. Litteraturförsörjning inom förströelse- och faktalitteratur, samt punktvis och långtgående hjälp inom MIK (medie- och informationskunnighet) såsom informationssökning och källgranskning mm åligger förvaltningen. Målgruppen för kommunens bibliotek är samtliga invånare i kommunen, med särskild prioritet för personer med funktionsvariationer, med annat modersmål än svenska (i synnerhet minoritetsspråkstalande) samt barn och ungdomar. Inom förvaltningens ansvar finns även kommunens uppdrag om Finskt förvaltningsområde.

Kultur och fritidsnämnden ansvarar för föreningsstöd, omfattande dels kontant föreningsbidrag enligt nämndens föreningsbidragsnormer, dels subvention av lokaler som används för föreningarnas verksamhet. I nämndens ansvarområden ingår även rörligt friluftsliv, där de nationella friluftsmålen kan ses som vägledning.

I KFNs verksamhet ingår enheten för fritidsanläggningar, vars område innefattar sim- och sporthallar, ishallar, tempererat utomhusbad, strandbad, Idrotts- och fritidsanläggningar utomhus, friidrottsområden, elljusspår, tennisbanor, mm. Fyra av anläggningarna är bemannade med omkring 15 medarbetare för service och värdskap vid öppettider i t ex bad, gym öppettider, lokalbokning för uthyrning av utrymmen som disponeras av nämnden, på uppdrag av BuN så utförs simskola för elever.

KFN skall tillhandahålla och utveckla ungdomsgårdar, fritidsverksamhet, lovaktiviteter och

attraktiva aktiviteter för ungdomar. I detta arbete strävar vi efter att skapa trygga mötesplatser för ungdomar på orten i årskurs 7 till 17 år. Vi strävar efter att erbjuda öppet varje vardagkväll på minst en ort.

Målsättningen för KFN är att erbjuda ett brett kulturutbud med både smalare och mer breda satsningar. Genomförandet ska ske både i egenregi och i samarbete med andra aktörer. Förvaltningen förmedlar även bidrag och stöd till kulturutövare och föreningar i kommunen.

2 Måluppfyllelse utifrån de strategiska inriktningsområdena

2.1 Nämndmålen

Strategiskt inriktningsområde	Nämndmål	
En attraktiv och växande kommun	Kommunens invånare har tillgång till ett mångsidigt fritidsutbud som de är nöjda med.	●
	Kommunens unga i åldern 13-19 år erbjuds attraktiva aktiviteter	●
En hållbar kommun	Kommunens invånare har tillgång till ett jämlikt och inkluderande kultur- och fritidsutbud	●
	I kommunen finns goda möjligheter för målgruppen 65+ att vara aktiva på fritiden	●
En lärande kommun	Biblioteken är forum för information, bildning och dialog även inom hälsa, samhällsfrågor och vetenskap	●
En öppen kommun	Kommunens invånare erbjuds möjlighet att vara delaktiga i arbetet kring kommunens kultur- och fritidsutbud.	●

2.2 Måluppfyllelse

Nämndmål:

2.2.1 Kommunens invånare har tillgång till ett mångsidigt fritidsutbud som de är nöjda med.

Beskrivning

Mäts enligt NMI Fritid

Analys

Målet med NMI Kultur uppnås 2019. Bidragande orsaker till det kan vara att förvaltningen i hög grad försökt anpassa kulturstöden efter de behov samhället har. I kombinationen med

detta arbetar KFN ständigt med att både uppmuntra föreningar till att skapa eget utbud, och ett eget programutbud som kan komplettera utbudet för att skapa mångsidighet och nå fler målgrupper. En kontinuerlig dialog med kommunens kulturutövare och föreningar pågår. Det som tidigare varit kulturvecka i endast Östhammar är nu förlagd till hösten, en period som annars saknar större evenemang inom kulturområdet. Därtill är upplägget ändrat till att gälla hela kommunen och alla tätorter. Då 2019 var första året med detta så var det en utmaning att få ideella och fristående aktörer att engagera sig.

För att nå ut med information om kultur- och fritidsutbudet har stor vikt lagts vid kommunikation. Genom denna satsning ökas invånarnas kännedom om det utbud som finns i kommunen.

KFN har ett resultat nära målet NRI Fritid men hamnar strax under det uppsatta målet. Vi ser att kvinnor är något mer nöjda än männen med det utbud som finns. Detta är ett utvecklingsområde som även kommer att vara i fokus för 2020. Resultatet påverkas sannolikt av att simhall och bio under året har stängt i Östhammar. Samtidigt har öppettider på ungdomsgårdarna utökats och biblioteken har påbörjat försök med helgöppet.

Styrtal	Måltal	Utfall	Utfall kvinna	Utfall man	Måluppfyllelse
(NMI Kultur)	58%	58%	62%	53%	
Kommentar					
Det är glädjande att utvecklingen är positiv och att målet är uppnått. Under året har fokus varit på att nå fler grupper och alla kommunens tätorter. Det är fortsatt en större utmaning att nå ut till männen än kvinnorna. Kvinnorna är i högre grad nöjda med kulturutbudet än männen och utvecklingen för kvinnorna är tydligt positiv medan männen dessvärre haft en negativ utveckling. I förvaltningens arbete under året har det ingått att försöka nå de målgrupper som är minst benägna att ta del av kulturlivet för att ta reda på vad som vore intressant för dem.					
(NRI-index Fritid) NRI Regionindex	56%	54%	55%	53%	
Kommentar					
Detta mål är inte uppnått. Differensen är inte stor men tillräcklig för att detta ska vara ett utvecklingsområde även framgent. Förklaringen till den negativa utvecklingen är troligen statusen på kommunens anläggningar. Under året har en av tre simhallar stängt och flera av de andra anläggningarna lider av eftersatt underhåll. Utöver detta har förvaltningen tillsammans med Tekniska kontoret inventerat fastigheterna och börjat skapa rutiner och ordning på anläggningarna vad gäller bokningar och tillgänglighet. Under tidigare år har det funnits otaliga nycklar till fastigheterna ute och möjligheten att komma och gå har varit stor. Detta har lett till skadegörelse samt att vissa grupper känt sig undanskuffade av andra. Det nya systemet innebär att den som bokar endast har tillgång till fastigheten under sin bokade tid. Detta har lett till stort missnöje hos vissa medan andra uppskattar att inte bli störda på sina tider vilket varit ett problem tidigare.					
Allt detta sammantaget är troligen en del av förklaringen. En annan del är att föreningar upplever att det saknas tider i kommunens hallar. Denna kritik har lett till att förvaltningen tagit fram beläggningsgraden på fastigheterna (vardagar kl 16-22 och helger kl 8-22). Det framkommer då att majoriteten av fastigheterna är bokade till ca 60%. Den fastighet som har högst beläggning är bokad					

Styrtal	Måltal	Utfall	Utfall kvinna	Utfall man	Måluppfyllelse
till 83%. Kritiken och den upplevda tidsbristen beror troligen på att många helst vill träna mellan kl 18-20.					

Nämndmål:

2.2.2 Kommunens unga i åldern 13-19 år erbjuds attraktiva aktiviteter

Beskrivning

Mäts enligt NMI Kultur

Analys

Under året har nämndens arbete med målgruppen utvecklats på flera sätt.

Tiderna på ungdomsgårdarna har utökats och under sommaren har en mobil ungdomsgård ambulerat på de olika tätorterna. Tidigare somrar har ungdomsgårdar inte erbjudits under sommaren. Satsningen har visat sig mycket uppskattat på fyra av orterna. På den femte var intresset obefintligt.

Under året har arbete inletts för att skapa trevligare lokaler. Fortsatt arbete med detta är planerat för 2020 med projektdirektiv för Gimo och Österbybruks ungdomsgård.

Under hösten öppnades en fjärde ungdomsgård, i Alunda. Målsättningen om 70 unika besökare första månaden uppnåddes redan första kvällen och trenden har varit god. Beslutet att starta upp ännu en ungdomsgård inom budget togs då det fanns en upplevelse i samhället att det höll på att bildas en mindre positiv kultur hos ungdomarna på orten.

Statistiken för 2019 visar fler antal besökare på två ungdomsgårdar.

Marknadsföring och kommunikation riktad till ungdomar har prioriterats och har genomförts via flera kanaler. Instagram är en direkt dialogväg till ungdomarna där frågor om öppettider, aktiviteter mm ofta inkommer. Inför vidare arbete behövs kommunikation prioriteras ytterligare, framförallt mer digitalt och något mindre av "gammelmedia". Det nya app-systemet kommer förhoppningsvis att kunna skapa fler dialogvägar och delaktighet med kommunens unga under kommande år.

Föreningslivet har bjudits in till utbildning om värdegrundsarbete i projektet High Five. Syftet har varit att skapa ett föreningsliv som präglas av en öppenhet och som välkomnar alla.

Under alla lov har ett stort antal aktiviteter erbjudits till kommunens ungdomar: gratis bad, turneringar, övernattningar, matlagning, konstprojekt, filmskapande, biovisning, musikskapande osv. Detta har varit uppskattat.

Programpunkter speciellt för ungdomar har genomförts på biblioteken under 2019 och dessa har över lag varit välbesökta. Under året har förvaltningen haft en provmånad med öppethållande på övriga bibliotek, som normalt ej har öppet på lördagar. I Östhammar blev det också söndagsöppet denna period. Enkäter, besök och utlåningsstatistik samlades in under

denna provmånad och finns med inför framtida planering. Under våren 2020 kommer biblioteken att ha öppet en lördag per månad, undantaget Östhammars bibliotek, som fortsätter med lördagsöppet som tidigare under hela året.

Antalet ungdomar på Gimo bibliotek har ökat under året.

Under året har lovaktiviteter riktade till målgruppen genomförts med bl a utökade öppettider på de anläggningar som förvaltningen förfogar över, fler fritidsgårdstillfällen etc.

Styrtal	Måltal	Utfall	Utfall kvinna	Utfall man	Måluppfyllelse
					—
<p>Antal deltagare vid program för målgruppen på bibliotek/annan lokal (inkl vid tillfällen vi ger bidrag)</p>					
<p>Kommentar</p> <p>Inför 2020 har förvaltningen mätbara mål för detta. För 2019 har målet inte varit prioriterat att mäta med undantag för försöksperioden med lördagsöppet på biblioteken. Anledningen till att detta inte varit prioriterat är att styrtalet inte är relaterat till det nämndmål som det knutits till.</p>					

Nämndmål:

2.2.3 Kommunens invånare har tillgång till ett jämlikt och inkluderande kultur- och fritidsutbud

Analys

Detta mål kan aldrig ses som "klart".

Under året har nämnden haft ett brett utbud av aktiviteter för personer med funktionsvariation och flera evenemang riktade till gruppen har hållits. Utöver kommunens och Brunnens egna aktiviteter har även vuxenskolan och FUB erbjudit aktiviteter.

Under året har tre föreläsningar riktade till funkis-gruppen ägt rum (två på våren och en på hösten) Varje föreläsning har haft 40-60 deltagare. Träffar på biblioteken och besök på de olika tillgänglighetsgrupperna var 15 stycken totalt. Depositionsverksamhet till äldreboenden samt vissa glesbygdskolor och förskolegrupper utanför tätorter har under våren 2019 varit 19 till antalet och under hösten 15.

För att nå fler grupper samarbetar nämnden med kulturskolan, svenska kyrkan, föreningar etc.

Nämnden har påbörjat ett arbete med att kartlägga fördelningen av kommunala stöd och hur utfallet ser ut vad gäller genus, ålder etc. Här finns utvecklingspotential och arbetet med detta är prioriterat.

Arbete med föreningarnas värdegrund i projektet High Five fortgår.

Arbete med att tillgängliggöra de naturbad kommunen erbjuder pågår med bl a badramper för rörelsehindrade.

På biblioteken finns bibliotekarie med tillgänglighetsansvar som arbetar med att tillgängliggöra biblioteken för medborgarna. En annan bibliotekarie arbetar särskilt med grupperna äldre, nyanlända samt funktis. En del i detta arbete är samarbetet mellan biblioteken och Regionbiblioteket i projekten Digitalt först, Alla kan läsa - och hör sen.

Styrtal	Måltal	Utfall	Utfall kvinna	Utfall man	Måluppfyllelse
					—
Antal insatser för att förbättra jämställdhet, integration/inkludering, jämlikhet och tillgänglighet.					

Nämndmål:

2.2.4 I kommunen finns goda möjligheter för målgruppen 65+ att vara aktiva på fritiden

Analys

Under perioden har förvaltningens personal haft informationsträffar på alla kommunens gym där gruppen 65+ särskilt bjudits in. Vid dessa tillfällen har gymmens utrustning gått igenom och träningstips har givits. Under hösten har bl a särskilda tillfällen i fallteknik hållits för gruppen. Även spontanträningens anläggningarna har haft tillfällen där gruppen bjudits in för genomgång och träningstips.

Målgruppen 65+ har varit prioriterad under året och kommer att vara det även fortsättningsvis (dock kommer målgruppen att vara 70+ från 2020). Förvaltningens gyminstruktör finns till hands och roterar på anläggningarna med målsättningen att utöka möjligheten att få hjälp att komma igång med lämplig träning och därigenom skapa ett friskare och mer aktivt liv.

Hösten 2019 kunde inte Frösåkershallens simhall öppna som vanligt. Det har inneburit att det inte längre finns samma möjlighet för vattengymnastik i varmt vatten i kommunen. Detta har varit en negativ utveckling för delar av nämnda grupp då inte heller regionens bassäng på sjukhusområdet i Östhammar finns att tillgå.

Filosoficaféet på Storbrunn har varit välbesökt av pensionärer.

Förvaltningen stärktes under hösten av en hälsoutvecklare. Denne har under hösten prioriterat arbete med kommunens seniora medborgare. Möten har hållits på alla orter och föreningar har besökts för att diskutera förutsättningar och önskemål om aktivitet.

Under hösten genomfördes Hälsotåget 70+ då gyminstruktör och hälsoutvecklare genomförde aktiviteter i Österbybruk, Östhammar och Öregrund. Ca 20 deltagare per ort kom och drygt 60 personer i åldersgruppen deltog sammanlagt. Aktivitetstillfällena varade i tre timmar och information och diskussion hölls om fysisk aktivitet, hjärnans behov och åldrande (utifrån Anders Hansens bok Hjärnstark), kostråd, fysiska övningar att göra hemma. Alla grupper lyfte den sociala samvaron och trygga relationer som de enskilt viktigaste variabelerna för god livskvalitet.

En utmaning är att hjälpa gruppen att komma över tröskeln att röra sig mellan kommunens orter för att ta del av aktiviteter och på så vis få del av ett större utbud.

Styrtal	Måltal	Utfall	Utfall kvinna	Utfall man	Måluppfyllelse
					—
<p>Antal rapporterade aktivitetstillfällen</p>					
<p>Kommentar</p> <p>Under året har stora insatser gjorts för gruppen pensionärer. En ny tjänst är tillsatt för att arbeta med hälsoutveckling och som framförallt prioriterat att möta denna grupp. Möten har hållits med målgruppen i alla tätorter och olika typer av hälsofrämjande aktiviteter har erbjudits. Gymmen har haft speciella tillfällen för pensionärer med instruktörer på plats för att skapa bra prova-på-tillfällen. En instruktör har roterat på kommunens anläggningar för att stötta de som önskat i deras träning.</p>					

Nämndmål:

2.2.5 Biblioteken är forum för information, bildning och dialog även inom hälsa, samhällsfrågor och vetenskap

Analys

Biblioteken har ett digert program och anordnar kontinuerligt aktiviteter. Ett exempel är filosoficaféet som inbjuder till diskussion om samhällsfrågor. Förvaltningens bibliotekarier har olika ansvarsområden vilket gör att de kan ge riktad stöd och input. Exempel på ansvarsområden är digitalisering, tillgänglighet, funkis och äldre, barn osv.

Därutöver fungerar biblioteken alltmer som informationscentraler där medborgare kan komma in och fråga om digitala samhällsfunktioner, demokrati, juridik, hälsa mm. Många medborgare engagerar sig också i bibliotekens verksamhet genom frågor och åsikter kring programpunkter och annat. Under året föreläsningar inom dels hälsa, miljö, historia och tillgänglighetsfrågor bl.a. i samarbete med Infoteket i Uppsala, hållits på biblioteken. Sammantaget var snittantalet besökare per tillfälle 31 och summan av alla tillfällen gav 409 besökare.

Under året har helgöppet testats och utvärderats.

Arbetet med att utveckla kommunens bibliotek är särskilt prioriterade under 2020 vad gäller kommunikation, program och omvärldsspaning. För att detta mål ska kunna anses uppnått

behöver vi hjälpa fler människor att hitta till biblioteken och det utbud som finns. Utbudet är bra men behöver nå flera. Där spelar öppettider och kommunikation en stor roll och är ett arbete förvaltningen kommer att prioritera även fortsättningsvis.

Styrtal	Måltal	Utfall	Utfall kvinna	Utfall man	Måluppfyllelse
Antal program (där hälsa, samhällsfrågor eller vetenskap är tema	15	13			

Nämndmål:

2.2.6 Kommunens invånare erbjuds möjlighet att vara delaktiga i arbetet kring kommunens kultur- och fritidsutbud.

Beskrivning

Mäts i LUPP-enkäten

Analys

Nämnden och förvaltningen har under året genomfört flera dialogturnéer: tillsammans med kommunens övriga nämnder och förvaltningar, föreningsdialog, äldredialog osv, för att skapa forum för dialog och delaktighet.

Under årets första hälft låg stort fokus på att ha en dialog med medborgare och föreningar om den framtida idrottsanläggning som ska byggas i Östhammar. Dialog har förts med föreningarna och invånarna har inbjudits till samtal samt att delta i en enkät om vad de ser som viktigt.

Ungdomarna har fått inkomma med förslag kring nämndens område under en temavecka på våren och en på hösten. Deltog gjorde kommunens samtliga elever i årskurs 8.

För att skapa en mer kontinuerlig dialog med ungdomarna, och för att få fler att engagera sig i utbud och aktiviteter har en app upphandlats. Denna kommer att tas i bruk under 2020.

Ungdomarna kommunicerar främst via våra digitala kanaler redan idag.

Då efterfrågan varit stor på andra bibliotekstider testas nu detta under en månad för att se om intresset är så stort som angivet. Biblioteken kommer att ha en viktig roll som arena för delaktighet i kommunen i framtiden.

Ett antal organisatoriska förändringar är vidtagna för att snabbare kunna återkoppla till medborgare och därmed skapa en starkare känsla av delaktighet.

Under året har större energi lagts på kommunikation, dels för att skapa en medvetenhet om de erbjudanden som finns samt att snabbare nå ut med information.

Styrtal	Måltal	Utfall	Utfall kvinna	Utfall man	Måluppfyllelse
					—
					—
Kommentar					
<p>LUPPEN planeras att genomföras under 2020. Det har varit svårt att nå ett större segment av gruppen unga och beslut fattades under våren att införskaffa ett app-system för att kunna nå ut till kommunens unga och också få ta del av deras önskemål och idéer. Avtal tecknades efter upphandling i december och appen kommer att vara i bruk våren 2020.</p> <p>Förvaltningen har deltagit i kommunens dialogturné för att stärka delaktigheten. Ett antal organisatoriska förändringar är vidtagna för att snabbare kunna återkoppla till medborgare. Enkätundersökningar har gjorts både kring en ny planerad idrottsanläggning i Östhammar och på kring bibliotekens öppettider.</p>					

2.3 Årets viktigaste händelser

Under året har ett läsprojekt genomförts med kommunens grund- och gymnasieskola samt Uppsala Universitet. Projektet var ett pilotprojekt som syftade till att stärka ungdomars läsupplevelse. Ca 300 ungdomar läste Den utvalde och responsen blev över förväntan. Under 2020 kommer därför projektet genomföras igen, denna gång med alla elever i kommunal skola från åk 4 till åk 3 i gymnasiet. Detta blir internationellt unikt och mycket intressant som forskningsunderlag.

Då avtal sänkades med tidigare boleverantör har upphandling av bioleverantör för bion genomförts och en ny leverantör kommer att starta verksamheten 2020-01-31.

Simhallen i Frösåkershallen bedömdes under våren vara i så dåligt skick att beslut fick tas att inte återöppna den efter sommaruppehållet. Detta har varit en fråga som väckt många känslor i samhället och som påverkar upplevelsen av attraktivitet.

Under sommaren fick konstutställningen Crossroads i Ånghammaren Österbybruk mycket uppmärksamhet. Utställningen gjordes av en japansk- och en svensk konstnärsgrupp.

Nämnden har i uppdrag att skapa ett kulturcentrum i Österbybruk samt att under tre år öka engagemanget i herrgårdsområdet och med kompetens bidra till att skapa ekonomisk hållbarhet och utveckling.

Sommarens nytänk med en mobil ungdomsgård var mycket uppskattad och en bra prioritering.

Under hösten blev fastighetsgenomgångarna klara och det är mycket tydligt att majoriteten av de fastigheter som nämnden förfogar över har ett stort underhållsbehov.

3 Ekonomiskt utfall

Nämnden gör ett överskott för 2019 om 3,9 mkr. Till detta finns flera förklaringar. Förvaltningen har haft lägre personalkostnader mot budget i och med att en del personal gick över till Tekniska. Detta justeras i och med att hyran blir högre för de anläggningar KFN förfogar över under 2020 (t ex sker all lokalvård nu i tekniskas regi). Till 2020 kommer detta alltså inte längre skapa ett överskott.

En annan förklaring är att vid årets början låg en buffert under ansvar 32 (anläggningar) och en betydande del av denna är oförbrukad nu. Organisationsförändring under hösten kommer sannolikt att kunna skapa en mer följsam budgethantering. Buffert kommer inte att finnas under ansvar 32 utan istället fördelas på en post för kultur och en för fritid.

Förutom ovanstående har nämnden en mycket bra budgetföljsamhet för hela verksamheten där endast mindre avvikelser förekommer.

Resultaträkning

Mnkr	Utfall 2017	Utfall 2018	Utfall 2019
Intäkter	11	13,6	14,9
Kostnader	-45,3	-46,6	-50,9
varav personalkostn	-14,8	-15,9	-17,5
varav lokalkostn	-10,7	-12,8	-14,6
Nettokostnad	-34,3	-33,0	-36,0
Budget	-36,9	-39,3	-39,8
Årets resultat	2,6	6,3	3,8

Verksamhetsområde

Mnkr	Budget 2019	Utfall 2019	Avvikelse
Kultur och Fritidschef	-10,5	-10,7	-0,2
Mötesplatser för unga	-2,5	-2,2	0,3
Fritidsanläggningar	-13,7	-10,3	3,4
Kulturstrateg	-0,6	-0,7	-0,1

Föreningsutveckling	-3,5	-3,1	0,4
Hälsoutveckling	-0,3	-0,1	0,2
Bibliotek	-7,6	-7,7	-0,1
Evenemang	-1,1	-1,2	-0,1
<hr/>			
Summa	-39,8	-36,0	3,8

4 Hållbarhetsredovisning/Agenda 2030

4.1 Ungas utbildning, uppväxt och välbefinnande

Kommunen har ett stort antal idrottsanläggningar vilket borgar för goda möjligheter till fysisk träning. Arbetet med att öka den fysiska folkhälsan fortlöper med nya projekt, t ex Rörelseglädje för alla hela livet tillsammans med Riksidrottsförbundet.

Tillsammans med Rädda barnen och Riksidrottsförbundet fortsätter KFN arbetet med High Five, en utbildningsinsats för att stärka värdegrundsarbetet i kommunens föreningar och minska mobbing.

Biblioteken bidrar till ökad folkhälsa genom att tillhandahålla litteratur, information, föreläsningar och kulturaktiviteter. Arbetet med att fortsätta utveckla biblioteken som samhällsnav fortlöper.

En hälsoutvecklartjänst har tillkommit och med det stärks arbetet med förvaltningens prioriterade grupper ytterligare.

Ungdomar är en prioriterad grupp för arbetet med trygghet, välfärd och folkhälsa. Genom att erbjuda attraktiva aktiviteter och lokaler för ungdomar bidrar verksamheten till detta. Under året har mobil ungdomsgård under sommaren samt ny ungdomsgård i Alunda tillkommit.

Folkhälsan förbättras genom tidigt uppmärksammande av eventuella problem med t.ex. droger och psykisk ohälsa. Ett samarbete mellan kommunens förvaltningar och andra aktörer finns vilket stärker arbetet.

För att skapa förutsättningar för aktivitet och välbefinnande har stora resurser lagts på att skapa ett bra utbud av lovaktiviteter (gratis bad och aktiviteter, turneringar, film- och musikskapande, övernattningar, bio osv). Detta har varit mycket uppskattat och något som kommer att vara prioriterat även framgent.

4.2 Trygghet, hälsa och välfärdstjänster

För att skapa trygg idrott för unga i kommunens föreningsliv har arbetet med High Five fortgått under året. High Five är ett samarbete mellan KFN, Rädda barnen och Riksidrottsförbundet. I arbetet ingår utbildning för ledare, aktiva och föräldrar i hur man motverkar mobbing och arbetar aktivt med en positiv värdegrund och ett inkluderande klimat.

Ungdomsgårdar finns nu i Östhammar, Österbybruk, Gimo och Alunda (där högstadieskolor finns) och är viktiga aktörer för att skapa meningsfull fritid för ungdomar. Genom

ungdomsgårdarnas insatser ser vi att det blir lugnare på orterna och en högre känsla av trygghet. I arbetet på ungdomsgårdarna har stor vikt lagts vid att ge lika stort utrymme (både fysiskt och verbalt) till tjejer och killar. Målsättningen är att låta ungdomarna delta i prioriteringar och därigenom få en dialog om jämställdhet och likabehandling. Förslag från ungdomar hörsammas om bl.a. lika stort utrymme på ungdomsgården för tjejer och killar.

Personalen på ungdomsgårdar och anläggningar har inlett ett gemensamt värdegrundsarbete med målsättningen att på bästa sätt möta medborgare.

Lovaktiviteterna har utvecklats vidare under året och innehåller nu ett brett utbud, både i egen regi och i samarbete med andra aktörer. Idrottsanläggningarna har spelat en större roll än tidigare med fria badtider etc.

Bibliotekens uppdrag är att tillhandahålla ett attraktivt utbud av litteratur och kulturaktiviteter till alla medborgare. Biblioteken är öppna för alla och arbetar aktivt med att nå ut även till de som inte själva kan ta sig till biblioteket. Under året har öppettiderna ändrats utifrån önskemål och för att nå fler.

Hälsoutvecklaren och gyminstruktören har genomfört ett flertal aktiviteter för de seniora medborgarna för att skapa dialog och ge information om hälsa, kost, träning etc.

4.3 Arbete och inkomst

KFN har förmånen att inte ha rekryteringsproblem i dagsläget. Oskäliga löneskillnader är heller inte ett problem.

4.4 Inkludering och sociala relationer

Målsättningen för KFN är att arbeta för en stärkt folkhälsa genom att erbjuda medborgarna förutsättningar för en meningsfull fritid och ett aktivt liv. Förvaltningens prioriterade grupper är unga 7-20 år och 65+ (kommer att ändras till 70+ 2020).

Genom att samlokalisera bibliotek och ungdomsgårdar stärks möjligheten att fler unga hittar till biblioteket och genom det kan få tillgång till ett utökat utbud av aktiviteter.

Ungdomsgårdarna har ett uppdrag att arbeta med att minska utanförskap och stärka inkludering.

De lovaktiviteter som genomförs planeras för att tilltala en så bred grupp av ungdomar som möjligt. Under året har kommunikationen kring aktiviteterna ökat ytterligare för att säkerställa att så många som möjligt nås av de erbjudanden som finns.

Genom att arbeta aktivt med medborgardialog är förhoppningen att upplevelsen av delaktighet och öppenhet ska stärkas.

4.5 Delaktighet och inflytande

Målsättningen är att kommunens invånare ska känna att det finns möjlighet till delaktighet i förvaltningens verksamhet. En stor del i det är en aktiv kommunikation där information kommer ut och inspel tas emot. Under 2019 har detta varit prioriterat och fungerat allt bättre.

Under året har ett flertal medborgardialoger, riktade till olika målgrupper, genomförts.

Kommunens unga föredrar över lag att vara delaktiga och komma med inspel digitalt. För att göra den möjlighet större och för att utveckla gruppens delaktighet har ett app-system upphandlats och kommer att tas i bruk under 2020.

Biblioteken erbjuder litteratur, tidningar och tidskrifter på flera språk vilket ger nyanlända och utrikesfödda möjlighet att hålla sitt modersmål levande. Biblioteken erbjuder dessutom medier på lättläst svenska. Nytt särskilt mångspråksansvar har tilldelats en bibliotekarie.

På ungdomssidan arbetar KFN aktivt med att ungdomar ska integreras. Nämnden har deltagit i kommunens integrationsnätverk under året. Personal med utländskt ursprung har anställts på ungdomsgårdarna, varav en projektanställd (nämnd ovan) genomförde ett filmprojekt om att vara nyanländ.

4.6 Jämställdhet och likabehandling

Under 2019 har ett gemensamt värdegrundsarbetet inletts med personalen från ungdomsgårdarna och anläggningarna för att stärka medvetenheten om jämställdhet och likabehandling.

Nämnden har inletts ett arbete med att se över och kartlägga hur tider och resurser till föreningar nyttjas och fördelas. Här finns utvecklingspotential och ett underlag för att kunna fatta medvetna beslut utifrån jämställdhet och likabehandling behövs.

4.7 Fysisk planering och tillgänglig service

Inom KFNs område finns ett uppdämt behov av att tillgodose tillgänglighet på kommunens utomhusbad. Badramper behövs på flera platser och toaletterna behöver vara tillgängliga för alla.

Bemanning på anläggningarna är en källa till kritik. Förvaltningen har bemanning vissa tider på dagarna. Övriga tider går gymgäster in med kort. I dagsläget saknas möjlighet att bemanna mer även om det vore önskvärt.

Biblioteken är bemannade med personal med olika ansvarsområden vilket gör att det finns spetskompetens att möta ett brett spektrum av frågor och behov.

4.8 Vattenkvalitet (kust, sjöar, vattendrag och grundvatten)

KFN har inget direkt uppdrag rörande vattenkvalité men detta är en aspekt i bedömningen av stödansökningar etc. KFN beviljar inte stöd till arrangemang som riskerar att påverka vattenkvaliteten i kommunen negativt. Ett exempel på det är att hänsyn måste tas till grundvattennivån under vintern när många önskar spola is.

KFN har uppmuntrat till att t ex tennisbanor i Öregrund bevattnas med havsvatten istället för grundvatten. I Gimo stöttar KoF skidspåren. Vatten till snön tas från Gimodammen för att inte påverka grundvattennivån.

4.9 Naturvård och friluftsliv

KFN har ett stort uppdrag att stärka förenings- och friluftsliv.

Under året har kommunen deltagit i EU:s Central Baltic-projekt S:t Olav Waterway, världens första pilgrimsled över havet. Den del av ruten som går genom Östhammars kommun kallas Vikingaleden och an knyter befintliga Upplandsleden från Grisslehamn. Projektet leds av Åbo Akademi och KFN sitter med i styrgruppen. Invigning av leden skedde i Juni.

KFN delar årligen ut stöd i olika former till föreningar som på olika sätt verkar inom friluftslivet. Förvaltningen har också samarbeten med Upplandsstiftelsen och projektet Smultronställen som syftar till att kartlägga särskilt fina områden att vistas i i naturen. Ett pågående projekt är utvecklingen av Tallparken i Östhammar för att få fler människor att aktivt ta del av kommunens utbud av friluftsliv.

Under loven och även under övriga året genomförs uteaktiviteter på fritidsgårdarna.

4.10 Energi och klimat

De anläggningar KFN förfogar över har under året uppdaterats på flera sätt för att minska klimatpåverkan. Arbete med att se över fler anläggningar, t ex ishallar, pågår. Medarbetarna väljer i första hand att åka kommunalt.

På biblioteken finns information kring energirådgivning.

4.11 Kemikalier och hälsa

Det ges möjlighet till fortbildning inom alla ämnen på biblioteken, för både privata och yrkeskunniga.